

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์ ดร. กระทบ ทงธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๑/๒๕๕๕

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยสามัคคี

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยสามัคคี สรุปรายข้อเท็จจริงจากคำร้องและเอกสารประกอบได้ดังนี้

เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๓ พลอากาศโท ฉนาก เจริญรุกษ์ ผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นหัวหน้าพรรคไทยสามัคคีได้ยื่นคำขอจัดตั้งพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๓ ได้มีการประชุมจัดตั้งพรรคการเมือง ชื่อพรรคไทยสามัคคีซึ่งมีคณะผู้จัดตั้ง จำนวน ๑๖ คน เพื่อกำหนดนโยบายพรรค ขอบังคับพรรค และเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรค จำนวน ๑๖ คน นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคไทยสามัคคี เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๓

ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ พรรคไทยสามัคคีได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า พลอากาศโท ฉนาก เจริญรุกษ์ หัวหน้าพรรค กับนายชัยรัก รักธรรม รองหัวหน้าพรรค ได้ขอลาออกจากตำแหน่ง ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๓ และพันเอก ขจรเกียรติ กุศลนิมิตย์ กรรมการบริหารพรรค กับ นางนิภา กุศลนิมิตย์ เภรัญญิกพรรค ได้ขอลาออกจากสมาชิกพรรค ตั้งแต่วันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ หลังจากนั้น พรรคไทยสามัคคีแจ้งผลการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคชุดใหม่ จำนวน ๑๓ คน โดยมีนายไพบูลย์ สุนทรวิภาต เป็นหัวหน้าพรรค เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เมื่อวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๓

หลังจากนั้นเมื่อวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นวันครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนจัดตั้งพรรคไทยสามัคคีได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า นายไพบูลย์ สุนทรวิภาต ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรค และนายกิตติกุล พลหาญ ลาออกจากตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคซึ่งนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๕๔ แต่ปรากฏว่า เมื่อครบหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมือง

รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยสามัคคี คือ ภายในวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๔ พรรคไทยสามัคคี ต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ แต่เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันดังกล่าวแล้ว ปรากฏว่า พรรคไทยสามัคคียังไม่มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยสามัคคี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

หลังจากศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งรับคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองไว้ดำเนินการและสั่งสำเนาคำร้องให้พรรคไทยสามัคคีทราบเพื่อส่งคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ต่อมา พันจ่าอากาศเอก เกียรติชาย ด้านชัย รองหัวหน้าพรรค ฯ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๔ ถึงศาลรัฐธรรมนูญ มีข้อความดังนี้

๑. ข้าพเจ้าได้รับแจ้งจากนายไพบูลย์ สุนทรวิภาต ว่าได้ลาออกจากตำแหน่งหัวหน้าพรรคไทยสามัคคีพร้อมนายกิตติกุล พลหาญ ตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคอันดับหนึ่งแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๔๔ และข้าพเจ้าในฐานะกรรมการบริหารพรรคตำแหน่งรองหัวหน้าพรรคอันดับสอง จะต้องปฏิบัติหน้าที่แทนหัวหน้าพรรคไทยสามัคคีนั้น ข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่า ข้าพเจ้าไม่สามารถดำรงสถานภาพของพรรคต่อไป อันเนื่องจากเหตุปัจจัยหลายประการ

๒. โดยเหตุที่ในรอบปีปฏิทินพุทธศักราช ๒๕๔๓ พรรคไทยสามัคคี ไม่สามารถหาสมาชิกพรรคได้ครบตามข้อกำหนดของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

๓. โดยพหุติฉินัย ทางพรรคได้ยุติบทบาทการดำเนินการทางการเมือง และไม่มีกรเรียกประชุมกรรมการพรรคตั้งแต่ปลายปีพุทธศักราช ๒๕๔๓ จนปัจจุบัน

เพราะฉะนั้น ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยสามัคคี

พิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคไทยสามัคคีไม่ได้แย้งคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคไทยสามัคคีโดยยอมรับว่าไม่สามารถปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ ได้ รวมทั้งขอให้ยุบพรรคไทยสามัคคี

ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจที่จะสั่งให้ยุบพรรคไทยสามัคคีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อมีกรณีต้องตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) ได้

อาศัยเหตุผลดังกล่าว จึงวินิจฉัยให้มีคำสั่งยุบพรรคไทยสามัคคี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาสตราจารย์ ดร. กระทบ ทงธรรมชาติ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ